

ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ

Οι ακτές και η θάλασσα, από τα αρχαία χρόνια, αποτελούσαν πόλο έλξης για τον άνθρωπο ευνοώντας την ανάπτυξη σπουδαίων πολιτισμών. Μικρά και μεγάλα λιμάνια, πόλεις, αλλά και χωριά ψαράδων αναπτύχθηκαν σε παράκτιες περιοχές, στις οποίες το ανθρώπινο πνεύμα βρήκε πηγές έμπνευσης. Σήμερα, περισσότερο από το μισό του παγκόσμιου πληθυσμού ζει και δραστηριοποιείται στην παράκτια ζώνη. Ειδικότερα στην Ελλάδα, το ένα τρίτο του συνολικού πληθυσμού κατοικεί κοντά στις ακτές.

Ο χώρος στον οποίο το χερσαίο περιβάλλον συναντιέται με το θαλάσσιο, σχηματίζοντας μια ζώνη ανάμειξης και αλληλεπίδρασης μεταξύ τους, χαρακτηρίζεται ως παράκτια ζώνη. Η ζώνη αυτή εξαπλώνεται εκατέρωθεν της ακτογραμμής, περιλαμβάνοντας τμήμα της ξηράς και της θάλασσας. Το πλάτος της, στο χερσαίο τμήμα ποικίλλει ανάλογα με τη διαμόρφωση του τοπίου και τα όρια των διαφόρων οικοσυστημάτων σε κάθε περιοχή, ενώ στο θαλάσσιο καλύπτει το τμήμα έως την ισοβαθή των 50 m.

Στην παράκτια ζώνη απαντά ένας μεγάλος αριθμός οικοσυστημάτων τόσο στο χερσαίο τμήμα- βραχώδεις ακτές, παραλίες, αμμοθίνες, παράκτιοι υγροτόποι (δέλτα και εκβολές ποταμών, λιμνοθάλασσες, παράκτια έλη, τέλματα), ύφαλοι, νησιά -όσο και στο θαλάσσιο- υποθαλάσσια λιβάδια Ποσειδωνίας, εκτεταμένες ζώνες βλάστησης με μακροφύκη όπως του φαιοφύκους

Cystoseira, εκτεταμένες ζώνες των ασβεστοφυκών, κοινωνίες σκληρού και μαλακού υποστρώματος κ.ά.). Οι ιδιαιτερότητες του παράκτιου περιβάλλοντος ευνοούν ποικίλες μορφές ζωής αναδεικνύοντας τις παράκτιες ζώνες σε περιοχές υψηλής οικολογικής σημασίας. Μεγάλος είναι ο αριθμός των ειδών φυτών και ζώων τα οποία είναι προσαρμοσμένα να ζουν στα διάφορα μικροπεριβάλλοντα που δημιουργούνται, είτε στην ξηρά είτε στη θάλασσα.

Οι παράκτιες ζώνες αποτελούν περιοχές με μεγάλη αξία για τον άνθρωπο. Η φυσική ομορφιά τους συμβάλλει στην καλύτερη ποιότητα ζωής, ενώ η σπουδαία κοινωνικο-οικονομική σημασία τους είναι εμφανής τόσο από τη μεγάλη οικιστική χρήση του παράκτιου περιβάλλοντος όσο και από την έντονη εκμετάλλευση των φυσικών πόρων του (τουρισμός, αλιεία, υδατοκαλλιέργειες, ναυσιπλοΐα, γεωργία, δασοπονία κ.ά.). Επιπλέον, τα φυσικά χαρακτηριστικά της παράκτιας ζώνης παίζουν κυρίαρχο ρόλο στη σταθεροποίηση και στην ανανέωση των ακτών, αποτελώντας φυσικά εμπόδια εναντίον πλημμυρών, καταιγίδων και φαινομένων διάβρωσης, ενώ συμβάλλουν και στη βελτίωση της ποιότητας των υδάτων. Φυσικές διεργασίες και τεχνητές παρεμβάσεις μπορούν να επηρεάσουν εύκολα τις ευαίσθητες αυτές περιοχές και να επιφέρουν καίριες αλλοιώσεις.

Η μη αειφορική χρήση των φυσικών πόρων της παράκτιας ζώνης προκαλεί περιβαλλοντικά προβλήματα, όπως ρύπανση των υδάτων, διάβρωση των ακτών, ευτροφισμό, μείωση βιοποικιλότητας, με τις ανάλογες οικονομικές επιπτώσεις. Για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα αυτά χρειάζεται η υιοθέτηση μίας πολιτικής που να στηρίζεται στη διαχείριση

των πόρων της παράκτιας ζώνης με βάση τις αρχές της αειφορίας.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΟΤΟΠΩΝ - ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ